

Miasto Toruń

Raport podsumowujący
konsultacje społeczne dotyczące
projektu zmiany uchwały Rady Miasta Torunia
w sprawie powołania okręgów
będących jednostkami pomocniczymi
Gminy Miasta Toruń oraz nadania im statutów

**KONSULTACJE
SPOŁECZNE**

Wpływamy na Toruń

**FUNDACJA
STABIŁO**

TORUŃSKI KONGRES DIALOGU

Toruń, luty 2026 r.

SPIS TREŚCI

Spis treści	2
Podstawowe informacje	4
Termin	4
Uczestnicy	4
Gospodarz i organizator	5
Przedmiot i cel	5
Działania informacyjne i promocyjne	6
Przebieg konsultacji	7
Koszt przeprowadzenia konsultacji	8
Opinie uczestników konsultacji	9
Spotkania konsultacyjne	9
Podział Gminy na jednostki pomocnicze	9
Ustrój jednostek pomocniczych	11
Ordynacja wyborcza	12
Kompetencje jednostek pomocniczych	13
Uwagi zgłoszone pocztą elektroniczną	14
Podział Gminy na jednostki pomocnicze	14
Ordynacja wyborcza	15
Kompetencje jednostek pomocniczych	15
Rekomendacje	17
Podział Gminy na jednostki pomocnicze	17
Ustrój jednostek pomocniczych	18
Ordynacja wyborcza	18
Kompetencje jednostek pomocniczych	19
Budżet i finanse	20
Pozostałe kwestie	21
Opracowanie merytoryczne raportu	22

PODSTAWOWE INFORMACJE

Termin

Konsultacje społeczne dotyczące projektu zmiany uchwały Rady Miasta Torunia w sprawie powołania okręgów będących jednostkami pomocniczymi Gminy Miasta Toruń oraz nadania im statutów zostały przeprowadzone na podstawie projektu uchwały wypracowanego przez Doraźną Komisję Rady Miasta Torunia. Konsultacje odbyły się od **8 grudnia 2025 r. do 31 stycznia 2026 r.**, jednak główna ich część została zrealizowana po przyjęciu projektu uchwały przez Doraźną Komisję na posiedzeniu w dn. 29 grudnia 2025 r.

W ramach procesu konsultacyjnego umożliwiono mieszkańcom przesyłanie uwag i opinii pocztą tradycyjną i elektroniczną oraz zorganizowano **cztery spotkania konsultacyjne**, każde według identycznego scenariusza:

- 17 stycznia 2026 r., Szkoła Podstawowa nr 12, ul. Strzałowa 15,
- 22 stycznia 2026 r., Toruńskie Laboratorium Miejskie, ul. Bydgoska 52,
- 24 stycznia 2026 r., Szkoła Podstawowa nr 3, ul. Legionów 210,
- 29 stycznia 2026 r., III Liceum Ogólnokształcące, ul. Raszei 1.

Proces stanowił kontynuację wcześniejszych konsultacji społecznych, które odbyły się w dwóch etapach – od 20 czerwca do 2 lipca 2025 r. oraz od 9 października do 9 listopada 2025 r.

Uczestnicy

W konsultacjach uczestniczyło łącznie **67 osób**. W pierwszym spotkaniu wzięło udział 10 osób, w drugim – dziewięć, w trzecim – 16, a w czwartym – 17. Ponadto, 12 mieszkańców i trzy Rady Okręgów przesłało uwagi i opinie za pośrednictwem poczty elektronicznej. Nikt nie skorzystał z możliwości zgłoszenia swojego zdania za pomocą poczty tradycyjnej.

Na wcześniejszych etapach w konsultacjach udział wzięło **1397 uczestników**.

Gospodarz i organizator

Gospodarzem konsultacji społecznych był **Prezydent Miasta Torunia** oraz **Rada Miasta Torunia**, w szczególności Doraźna Komisja do opracowania propozycji zmiany uchwały w sprawie powołania okręgów będących jednostkami pomocniczymi Gminy Miasta Toruń oraz nadania im statutów. Organizatorem procesu było **Biuro Dialogu i Innowacji Miejskich Urzędu Miasta Torunia** we współpracy z partnerem wykonawczymi – **Fundacją Stabilo**.

Przedmiot i cel

Przedmiotem przeprowadzonych konsultacji społecznych był **przedłożony przez Doraźną Komisję Rady Miasta Torunia projekt nowej uchwały w sprawie powołania okręgów** będących jednostkami pomocniczymi Gminy Miasta Toruń oraz nadania im statutów wraz z załącznikami, które wypracowane zostały przez Doraźną Komisję w toku jej prac w 2025 r.

Celem procesu było **wypracowanie finalnych rekomendacji społecznych dla projektu uchwały**, a w szczególności dotyczących:

- podziału Gminy na jednostki pomocnicze i ich granic,
- kompetencji jednostek pomocniczych i zasad ich współdziałania z organami toruńskiego samorządu,
- sposobów realizowania zadań i komunikacji z lokalnymi wspólnotami,
- dostępu do zasobów gminnych i udziału w tworzeniu projektu budżetu,
- przeprowadzenia wyborów do rad okręgów.

Przedstawione w raporcie rekomendacje zostaną przekazane **Doraźnej Komisji Rady Miasta Torunia** w celu ich omówienia przed przygotowaniem finalnej wersji projektu uchwały. Wsparcia w ocenie możliwości włączenia propozycji mieszkańców do tworzonego rozwiązania Komisji udzielił **Biuro Dialogu i Innowacji Miejskich**, **Biuro Rady Miasta** oraz **Wydział Prawny Urzędu Miasta Torunia**, zaangażowane merytorycznie w dotychczasowy proces wypracowania zmian w funkcjonowaniu jednostek pomocniczych Gminy Miasta Toruń.

Uczestnikom konsultacji przedstawione zostały zarówno **projekt uchwały**, jak i prezentacja zmian zawartych w projekcie względem aktualnego stanu prawnego. Najważniejszymi propozycjami są:

1. Nowy podział Gminy na jednostki pomocnicze:

- a. zwiększenie liczby okręgów z 13 do 18,
- b. utworzenie nowych okręgów Glinki (z Podgórze), Jar (z Wrzosów), Koniuchy (z Chełmińskiego) i Bielany (z Chełmińskiego i Bydgoskiego),
- c. podział okręgu Jakubskie-Mokre na dwa okręgi – Jakubskie-Winnica oraz Mokre.

2. Reforma funkcjonowania jednostek pomocniczych:

- a. powołanie trzyosobowego zarządu jako organu wykonawczego,
- b. rozszerzenie kompetencji jednostek pomocniczych w zakresie diagnozowania potrzeb inwestycyjnych i partycypacji społecznej,
- c. określenie zasad współpracy z organami samorządu, w szczególności Radą Miasta Torunia i Prezydentem Miasta Torunia,
- d. wyznaczenie ram udziału jednostek pomocniczych w przygotowaniu projektu budżetu miasta.

3. Zmiana ordynacji wyborczej:

- a. wykorzystanie narzędzi elektronicznych do wyboru członków Rad Okręgów,
- b. wdrożenie stałych mechanizmów wyborów uzupełniających oraz wyborów powtórzonych,
- c. ograniczenie możliwości głosowania przez jednego wyborcę do maksymalnie siedmiu kandydatów.

Działania informacyjne i promocyjne

Konsultacjom społecznym dotyczącym zmiany uchwały Rady Miasta Torunia w sprawie powołania okręgów będących jednostkami pomocniczymi Gminy Miasta Toruń oraz nadania im statutów towarzyszyła akcja informacyjna skierowana do

mieszkanek i mieszkańców Torunia oraz aktualnych i byłych członków Rad Okręgów. Do działań informacyjnych oraz promocji wykorzystano serwisy informacyjne Urzędu Miasta Torunia i kanały mediów społecznościowych, a także komunikaty prasowe przekazane mediom lokalnym. Aktywną komunikację o procesie prowadził również partner wykonawczy, Fundacja Stabiło, oraz jednostki pomocnicze zaangażowane w proces.

Komunikację medialną uzupełniło zaproszenie mieszkańców na organizowane spotkania konsultacyjne, przekazywane za pośrednictwem poczty elektronicznej, drogą telefoniczną i w komunikacji bezpośredniej.

Przebieg konsultacji

Omawiany w raporcie proces konsultacyjny stanowił **trzeci etap konsultacji społecznych dotyczących reformy jednostek pomocniczych**, które realizowane były we współpracy z Doraźną Komisją Rady Miasta Torunia w 2025 i 2026 r.

Etap pierwszy przeprowadzono w czerwcu i lipcu 2025 r. w formie ankiety elektronicznej obejmującej 48 zagadnień podzielonych na pięć bloków tematycznych (ustrój jednostek, kompetencje, działalność, finanse oraz wybór członków). Uczestniczyło w nim łącznie 566 osób, z czego **485 uczestników** udzieliło odpowiedzi na pytania merytoryczne.

Etap drugi odbył się w październiku i listopadzie 2025 r. i dotyczył propozycji powołania nowych jednostek oraz zmian granic między jednostkami, uwzględniając pytania dotyczące 16 zagadnień. Realizowany był z wykorzystaniem ankiety elektronicznej oraz sondy ulicznej w obszarach, których dotyczyć mogłyby projektowane zmiany. Uczestniczyło w nim łącznie **912 osób**, w tym 544 w ankiecie elektronicznej, a 368 w sondach ulicznych.

Etap trzeci przeprowadzono w grudniu 2025 r. i styczniu 2026 r. w celu zebrania uwag i opinii do przygotowanego przez Doraźną Komisję Rady Miasta Torunia projektu uchwały. Obejmował **cztery spotkania konsultacyjne w różnych częściach miasta** (Rudak, Bydgoskie, Chełmińskie, Skarpa) oraz różnych

terminach, aby zapewnić zainteresowanym mieszkańcom swobodny udział w dyskusji i możliwość wyrażenia swoich uwag lub opinii. Każde spotkanie przebiegało według identycznego scenariusza, pozwalającego na omówienie każdego z obszarów projektowanych zmian w funkcjonowaniu jednostek pomocniczych Gminy. Ponadto, możliwym było zgłaszanie uwag pisemnych pocztą elektroniczną lub tradycyjną.

W trzecim etapie konsultacji uczestniczyły przede wszystkim osoby zainteresowane reformą, w tym aktualni i byli członkowie Rad Okręgów, liderzy lokalnych społeczności oraz aktualni i byli Radni Miasta Torunia. Ponadto, w konsultacjach aktywnie uczestniczyli przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych, społeczności szkolnych i Toruńska Rada Kobiet.

Społeczny proces prototypowania zmian przebiegał również w ramach prac **Doraźnej Komisji Rady Miasta Torunia**, której siedem posiedzeń miało charakter otwarty, a uczestnicy posiedzeń niebędący Radnymi mieli zapewnioną swobodę wypowiedzi i udziału w dyskusji. Posiedzenia odbyły się w dniach 9 maja, 26 maja, 16 czerwca, 7 lipca, 4 sierpnia, 17 grudnia oraz 29 grudnia 2025 r.

Koszt przeprowadzenia konsultacji

Konsultacje prowadzone były w ramach modelu *konsorcjum dialogu* z **Fundacją Stabilo** jako partnerem wykonawczym. Fundacja Stabilo na podstawie zawartej umowy otrzymała za wsparcie procesu konsultacyjnego wynagrodzenie w wysokości **12 177,00 zł brutto**, które zostało poniesione w ramach planu finansowego Biura Dialogu i Innowacji Miejskich Urzędu Miasta Torunia w ramach zadania *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i konsultacje społeczne*.

OPINIE UCZESTNIKÓW KONSULTACJI

W konsultacjach zebrano opinie, uwagi i spostrzeżenia uczestników czterech otwartych spotkań oraz treści przesłane pocztą elektroniczną, w tym uchwały Rady Okręgu nr 4 – Czerniewice i Rady Okręgu nr 13 – Bydgoskie oraz stanowiska organizacji pozarządowych, placówek oświatowych i zespołów doradczych przy Prezydencie Miasta Torunia.

Spotkania konsultacyjne

Podział Gminy na jednostki pomocnicze

Zaproponowany nowy podział Gminy Miasta Toruń na 18 okręgów wywołał dyskusję uczestników konsultacji, w szczególności w odniesieniu do zmian zaproponowanych w ramach obecnego Okręgu nr 11 – Chełmińskie.

Zastrzeżenia odnosiły się do **wytyczenia granic Okręgu Bielany**, który zdaniem części uczestników powinien obejmować większy obszar, w tym tereny znajdujące się w projekcie uchwały w okręgach Wrzosa i Bydgoskie. W opracowaniu przesłanym przez Stowarzyszenie „Bielany”, na podstawie czynników historycznych oraz tożsamościowych, autorzy wskazywali, że Okręg Bielany wytyczony być:

- od wschodu Szosą Chełmińską od ul. Jeleniej do ul. Żwirki i Wigury, ul. Żwirki i Wigury do dawnego toru kolejowego, dawnym torem kolejowym do ul. Balonowej, ul. Balonową do Pl. Frelichowskiego oraz ulicami Sienkiewicza i Fałata do Pl. Hoffmana,
- od południa ul. Broniewskiego od Pl. Hoffmana do ul. Szosy Okrężnej, dalej Szosą Okrężną do ul. Łukasiewicza i ul. Łukasiewicza do zachodniej granicy miasta,
- od zachodu granicą miasta od ul. Łukasiewicza do północnej granicy lotniska,
- od północy północną granicą lotniska do ul. Barbarka, a dalej ul. Jelenią do Szosy Chełmińskiej.

Równocześnie, w konsultacjach przedstawiono zastrzeżenia wobec **celowości wydzielenia Okręgu Koniuchy z Okręgu Chełmińskie**, sugerujące brak potencjału społecznego niezbędnego do powołania przyszłej Rady Okręgu. Uczestnicy sugerowali, że ze względu na istotność obszaru w kontekście rozwoju „Nowych Koniuchów” na terenie tzw. Pięciobazy należy pozostawić obszar ten w granicach Okręgu Chełmińskie, aby uniknąć sytuacji, gdy nie będzie funkcjonować Rada Okręgu reprezentująca interesy mieszkańców. W dyskusji pojawiły się głosy broniące wydzielenia Okręgu Koniuchy jako **impulsu mobilizującego mieszkańców do działania na rzecz lokalnej wspólnoty**.

Podobne zastrzeżenia, choć mniej liczne i słabiej akcentowane, pojawiły się względem propozycji wydzielenia Okręgu Gliniki. Z wsparciem uczestników spotkały się propozycje utworzenia okręgów Bielany i Jar oraz podziału dotychczasowego Okręgu nr 9 – Jakubskie-Mokre na dwa okręgi.

Uczestnicy dyskutowali również propozycję przebiegu granicy między Okręgami Bydgoskie i Chełmińskie, sugerując, aby cały obszar Osiedla Młodych włączony był do jednej jednostki pomocniczej. Wśród opinii przeważała sugestia przynależności do Okręgu Bydgoskie, choć nie jest to zgodne z wynikami wcześniejszych konsultacji społecznych, na podstawie których rekomendowano podział między okręgami wzdłuż ul. Gałczyńskiego.

Pojedyncze sugestie dotyczyły włączenia Kępy Bazarowej do Okręgu Staromiejskie – pomysł spotkał się jednak ze sprzeciwem przedstawicieli Rady Okręgu nr 2 – Stawki oraz Rady Okręgu nr 3 – Rudak. Zaproponowano również **zachowanie obecnej granicy zachodniej Okręgu Skarpa wzdłuż Mostu im. E. Zawackiej**.

Do rozstrzygnięcia przez Doraźną Komisję pozostają kwestie:

— **Granic Okręgu Bielany, w tym:**

- a. wytyczenia wschodniej granicy wzdłuż ul. Szosa Chełmińska do ul. Żwirki i Wigury, ul. Żwirki i Wigury do ul. Kaszubskiej, ul. Kaszubską do ul. Grunwaldzkiej, a następnie jej przedłużeniem działkami nr 83, 71, 94, 93/2, 89/4, 89/3 i 210 w Obrębie 2 do ul. Balonowej,

- b. wytyczenia południowej granicy wzdłuż ulic Balonowej i Gagarina do Ronda Toruńskich Polarników, ul. Szosa Okrężna do ul. Łukasiewicza, a następnie ul. Łukasiewicza do zachodniej granicy miasta lub ul. Łukasiewicza do południowej granicy obszaru lotniska, a następnie wzdłuż południowej granicy działek nr 40/3, 10/1, 10/2 i 13/1 w Obrębie 21 i zachodnią granicą działek nr 13/1 oraz 10/1, 4 do Drogi Czarnobłockiej i Drogą Czarnobłocką do zachodniej granicy miasta,
 - c. przesunięcie północnej granicy z ul. Polnej na północną granicę działek nr 807/3, 806/2, 805, 802/1, 801/3, 801/4 oraz 801/7 w Obrębie 31 do ul. Szosa Chełmińska.
- **Utrzymanie wydzielenia Okręgu Koniuchy** wobec wątpliwości części uczestników względem potencjału mobilizacji społecznej mieszkańców.
 - **Zachowanie zachodniej granicy Okręgu Skarpa** wzdłuż Mostu im. E. Zawackiej, a jeśli tak to rozważanie celowości nadania nazwy Okręgowi Jakubskie-Winnica wobec utrzymanego podziału Winnicy między dwoma jednostkami pomocniczymi.

Ustrój jednostek pomocniczych

Propozycja ustanowienia trzyosobowego Zarządu jako organu wykonawczego jednostek zostało przyjęte pozytywnie przez uczestników. Jednak część osób zgłaszała **ryzyka wynikające z podziału kompetencji między Radą a Zarządem**. Niebezpieczeństwem – na mocy § 17 projektu wzorcowego statutu – jest narzędzie uchwał zarządu, które przy bierności Rady mogą doprowadzić do marginalizacji członków Rady Okręgu niebędących członkami Zarządu. Zaproponowanym rozwiązaniem było wydawanie decyzji lub oświadczeń Zarządu, a pozostawienie uprawnienia uchwałodawczego wyłącznie Radzie.

Sugerowano również potrzebę **doprecyzowania obowiązku Przewodniczącego do zwołania posiedzenia Rady Okręgu**, aby zapewnić efektywność uprawnienia mieszkańców do wnioskowania o zwołanie posiedzenia. Zaproponowano, aby

wykonanie obowiązku nadzorował Przewodniczący Rady Miasta Torunia, do którego mieszkańcy kierowaliby wnioski o zwołanie posiedzenia Rady Okręgu.

Uczestnicy zaproponowali również zastąpienie **kolegialnego podejmowania decyzji przez Zarząd** zapisem o podejmowaniu decyzji większością głosów, czyli aby decyzje Zarządu mogły zapadać przy poparciu co najmniej dwóch z trzech członków organu.

Ordynacja wyborcza

Kwestia zmiany ordynacji wyborczej polaryzowała uczestników konsultacji, w tym sprzeczne opinie zebrała propozycja przeprowadzenia głosowania z użyciem systemu elektronicznego. Rada Okręgu nr 4 – Czerniewice negatywnie zaopiniowała pomysł, podnosząc wątpliwości dotyczące tajności głosowania oraz ryzyko wykluczenia osób senioralnych. W zamian Rada proponowała wprowadzenie głosowania stacjonarnego w lokalach wyborczych. W innych uwagach uczestnicy podkreślali **konieczność zapewnienia punktów wsparcia technicznego** w każdym z okręgów, co uwzględnione jest w konsultowanym projekcie uchwały.

Kluczową kwestią dla uczestników była **liczba głosów na kandydatów**. Podobnie jak na wcześniejszych etapach konsultacji sugerowano głosowanie na **jednego lub dziesięciu kandydatów**, lecz przychylnie traktowano również zawartą w projekcie propozycję głosowania na maksymalnie siedmiu kandydatów. Wśród zastrzeżeń wobec możliwości oddawania głosu na więcej niż jednego kandydata uczestnicy wskazywali ryzyko upartyjnienia Rad Okręgów lub dominacji grup interesu oraz określonych wspólnot lokalnych.

Toruńska Rada Kobiet rekomendowała **wprowadzenie mechanizmów promujących udział kobiet**, który dążyć ma do parytetu płci w składach Rad na poziomie 40%.

Do rozstrzygnięcia przez Doraźną Komisję pozostają kwestie:

- **Utrzymania elektronicznego sposobu głosowania** z wsparciem w punktach prowadzonych przez Urząd Miasta Torunia w każdym z okręgów,

- **Wskazania liczby głosów na kandydatów** z zawężeniem do trzech możliwości sugerowanych przez uczestników – głosowania na jednego, siedmiu lub dziesięciu kandydatów.

Kompetencje jednostek pomocniczych

Uczestnicy sugerowali potrzebę wzmocnienia kompetencji jednostek pomocniczych Gminy, sugerując, że dotychczasowa ich rola była fasadowa. Rady Okręgów nr 4 – Czerniewice i nr 13 – Bydgoskie proponowały zmianę z opiniowania na uzgadnianie lub ocenianie projektów inwestycyjnych, wymuszającą realny wpływ decyzji Rady Okręgu na działania samorządu.

Wrócono do postulatu włączenia przedstawiciela Rady w odbiór inwestycji, który nie znalazł się w projekcie uchwały, lecz planowany jest do realizacji w ramach kompetencji Prezydenta Miasta Torunia. Proponowano również włączenie jednostek pomocniczych w przygotowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Podkreślano potrzebę umożliwienia prowadzenia obrad w trybie zdalnym lub hybrydowym, aby ułatwić udział w posiedzeniach Rady i Zarządu zainteresowanym mieszkańcom.

W trakcie konsultacji dyskutowano o kwestii **budżetów jednostek pomocniczych**, sugerując zwiększenie środków dostępnych dla Rad Okręgów na działania integrujące lokalne społeczności – albo do kwoty minimalnej równej 10 tys. zł, albo na podstawie algorytmu uwzględniającego liczbę mieszkańców jednostki.

Równie istotnym było włączenie Rad Okręgów w proces **tworzenia projektu budżetu miasta**, w tym wypracowanie mechanizmu alokującego środki na działania wskazane przez jednostki pomocnicze. Proponowano kwoty od 400 tys. zł do 1,8 mln zł rocznie do podziału między jednostkami pomocniczymi. Uczestnicy sugerowali, aby środki były dzielone z uwzględnieniem liczby mieszkańców okręgu.

W konsultacjach powróciło zagadnienie **gratyfikacji niefinansowych dla członków Rad Okręgów**. Uczestnicy – podobnie jak na wcześniejszych etapach – podkreślali

niechęć do przyznawania członkom diet, lecz proponowali system benefitów, np. bezpłatnych przejazdów transportem publicznym, bezpłatnych biletów wstępu do obiektów sportowych i instytucji kultury oraz bezpłatnych szkoleń i finansowanych przez Gminę wyjazdów studyjnych do innych miast.

Uczestnicy silnie akcentowali również kwestię **promocji i upowszechniania działalności Rad Okręgów**. Sugerowano szeroką kampanię informacyjną (m.in. plakaty, billboardy, komunikaty SMS), której wartość powinna przekroczyć 50 tys. zł w całości finansowane ze środków Gminy Miasta Toruń. Zarówno zakres kampanii, jak i oczekiwane nakłady na jej realizację uznawane były przez uczestników za kluczowe dla sukcesu frekwencyjnego przyszłych wyborów członków Rad Okręgów.

Uwagi zgłoszone pocztą elektroniczną

Uczestnicy zgłosili 15 uwag za pośrednictwem poczty elektronicznej, w tym 11 dotyczących granic Okręgu Bielany, dwie dotyczące granic Okręgu Bydgoskie oraz dwie dotyczące ordynacji wyborczej i ustroju jednostek pomocniczych.

Podział Gminy na jednostki pomocnicze

Zaproponowany nowy podział Gminy Miasta Toruń najwięcej emocji wzbudził w zakresie projektowanych **granic Okręgu Bielany**. W promocję konsultacji zaangażowało się Stowarzyszenie „Bielany”, zgłaszając swoje stanowisko i zachęcając mieszkańców do jego poparcia. Równocześnie, wpłynęły opinie wspierające wskazany w projekcie przebieg granicy między okręgami Bydgoskie i Bielany.

Propozycja Stowarzyszenia „Bielany” omówiona została w części dotyczącej spotkań konsultacyjnych i zawierała historyczne uzasadnienie rozszerzenia obszaru Okręgu Bielany. Postulaty poparły Aeroklub Pomorski (w zakresie przynależności terenu lotniska) oraz dyrekcja Zespołu Szkół Mechanicznych, Elektrycznych i Elektronicznych w Toruniu (w zakresie przynależności wschodniej pierzei

ul. Św. Józefa). Mieszkańcy popierający propozycję rekomendowali również włączenie do Okręgu Bielany m.in. Szkoły Podstawowej nr 5, Zespołu Szkół Ekonomicznych, Wyższego Seminarium Duchownego oraz Rudelki.

Równocześnie, mieszkańcy Osiedla Sztuk Pięknych sprzeciwili się pomysłowi włączenia ich obszaru do Okręgu Bielany, sugerując utrzymanie wskazanej w projekcie uchwały przynależności terenów na południe od ul. Gagarina do Okręgu Bydgoskie w związku z poczuciem przynależności mieszkańców i funkcjonalnymi uwarunkowaniami obszaru.

Ordynacja wyborcza

Proponowana zmiana sposobu głosowania wywołała spreczne opinie mieszkańców również w wnioskach przesłanych pocztą elektroniczną. Część uczestników **popierała wprowadzenie głosowania elektronicznego jako standardu zwiększającego dostępność dla osób pracujących**, lecz Rada Okręgu nr 4 – Czerniewice sprzeciwiała się mu, podnosząc wątpliwości dotyczące tajności głosowania i dostępności dla osób senioralnych.

Wśród propozycji pojawiło się przeprowadzenie wyborów w niedzielę i umożliwienie głosowania od 8:00 do 20:00 we wszystkich okręgach równocześnie.

W kluczowej sprawie liczby kandydatów, na których wyborca może oddać swój głos Rada Okręgu nr 2 – Stawki poparła głosowanie na jednego kandydata, zaś Rady Okręgów nr 4 – Czerniewice i nr 13 – Bydgoskie na maksymalnie dziesięciu kandydatów.

Kompetencje jednostek pomocniczych

Uczestnicy proponowali przejście z **opiniowania na rzecz uzgadniania lub oceniania projektów inwestycyjnych** przez Rady Okręgów, uwzględnienie obowiązkowego udziału przedstawiciela jednostki pomocniczej w odbiorze inwestycji oraz opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przez Rady Okręgów na wczesnym etapie ich przygotowania.

Nieprzychylną opinię wobec ustalenia harmonogramu rocznego posiedzeń wyraziły Rady Okręgów nr 2 – Stawki i nr 4 – Czerniewice, zaś część interesariuszy postulowała rozszerzenie możliwości prowadzenia posiedzeń o model hybrydowy.

Uczestnicy konsultacji proponowali zwiększenie środków dostępnych dla Rad na działania integracyjne do trzech lub dziesięciu tys. zł. Zaproponowano również, aby procedura składania wniosków budżetowych w ramach wskazanej puli była obowiązkowa, a nie opcjonalna, jak wskazano w projekcie uchwały.

Ponownie, pojawiła się również propozycja niefinansowych gratyfikacji dla członków Rad Okręgów, np. darmowych przejazdów komunikacją miejską, bezpłatnych biletów wstępu do obiektów sportowych i instytucji kultury oraz bezpłatnych szkoleń.

REKOMENDACJE

Podział Gminy na jednostki pomocnicze

1. Niezbędnym jest ponowne określenie **granic Okręgu Bielany**, aby lepiej odpowiadała on na zgłoszone uwagi mieszkańców, w tym poprzez włączenie terenu lotniska, obszaru między ulicami Szosa Chełmińska, Żwirki i Wigury oraz Św. Józefa oraz obszaru między ul. Kaszubską i jej kontynuacją dawnym torem kolejowym, ul. Balonową i ul. Św. Józefa. Uczestniczący w procesie mieszkańcy obszaru sprzeciwili się włączeniu do Okręgu Bielany terenów między ulicami Gagarina, Sienkiewicza, Broniewskiego i Szosa Okrężna.
2. Ponowne rozważenie zasadności **utworzenia Okręgu Koniuchy** z uwagi na obawy względem możliwości powołania w przyszłości Rady Okręgu.
3. Ewentualne rozważenie zmiany przebiegu granicy między Okręgami Chełmińskie i Bydgoskie oraz włączenie całego obszaru pomiędzy ulicami Szosa Chełmińska, Trasa Staromostowa, Kraszewskiego i Bema do przyszłego Okręgu Bydgoskie.
4. Ewentualne rozważenie utrzymania granicy zachodniej Okręgu Skarpa wzdłuż Mostu im. E. Zawackiej od Pl. Daszyńskiego do środka koryta Wisły. Wówczas, niezbędnym jest rozważenie korekty nazwy Okręgu Jakubskie-Winnica wobec utrzymania podziału Winnicy między dwa okręgi.

Wątpliwości nie budziło powołanie nowych jednostek dla Bielan i Jaru oraz podział Okręgu nr 9 – Jakubskie-Mokre na dwie jednostki. Nieliczne zastrzeżenia zgłoszono wobec propozycji utworzenia Okręgu Glinki. W dyskusji pojawił się również pomysł włączenia Kępy Bazarowej do Okręgu Staromiejskie, lecz spotkał się on ze sprzeciwem mieszkańców Stawek i Rudaka, stąd nie powinien być dyskutowany w dalszej pracy nad projektem.

Ustrój jednostek pomocniczych

1. Rozstrzygnięcie **uprawnienia Zarządu do podejmowania uchwał**, wobec których wyrażono zastrzeżenia dotyczące możliwości marginalizacji roli członków Rad Okręgów niebędących członkami Zarządu.
2. Wprowadzenie **obligatoryjnego zwoływania posiedzenia na wniosek 150 mieszkańców** pod nadzorem Przewodniczącego Rady Miasta Torunia lub wskazanego Przewodniczącego Komisji Rady Miasta Torunia.
3. Skrócenie terminu na składanie wniosków o utworzenie nowych jednostek pomocniczych, aby możliwym było przeprowadzenie procesu jej powołania w Radzie Miasta Torunia.
4. Ewentualne rozważenie propozycji procedury wygaszenia mandatu członka Rady po trzech kolejnych nieusprawiedliwionych nieobecnościach na posiedzeniach, aby przyspieszyć dokonywanie zmiany składu i zapewnić ciągłość pracy Rad Okręgów.

W konsultacjach ponownie podnoszono kwestię posiedzeń hybrydowych, budzących zastrzeżenia prawne dotyczące ważności tak podejmowanych decyzji. Projekt zakłada możliwość obradowania w trybie zdalnym, co powinno spełnić oczekiwania dotyczące dostępności posiedzeń. Projekt nie reguluje trybu prowadzenia dyżurów przez Rady Okręgu i z uwagi na brak podejmowanych na dyżurach decyzji, w pełni dopuszczalna jest forma hybrydowa.

Ordynacja wyborcza

1. Utrzymanie **głosowania elektronicznego z obligatoryjnym wsparciem dla mieszkańców w punktach stacjonarnych w każdym z okręgów**.
2. Rozważenie przeprowadzenia wyborów w dni wolne od pracy lub wydłużenie procedury głosowania na kilka dni lub cały tydzień.
3. Rozstrzygnięcie kwestii **liczby głosów na kandydatów oddawanych przez jednego wyborców**. W konsultacjach społecznych uczestnicy proponowali

głosowanie na jednego kandydata, maksymalnie siedmiu kandydatów (jak w projekcie uchwały) lub maksymalnie dziesięciu kandydatów.

W uwadze zgłoszonej przez Toruńską Radę Kobiet wskazana została propozycja uwzględnienia 40% parytetu płci, jednak z powodu na charakter rozwiązań zaproponowanych w ordynacji wyborczej (brak list wyborczych komitetów) wymagałoby to przyjęcia niedemokratycznych zasad wyboru kandydatów zgodnie z wynikiem wyborczym do limitu 60% osób danej płci, a następnie wybór spośród kandydatów drugiej płci. Propozycja nie rozstrzygała sytuacji, gdy liczba osób kandydujących danej płci będzie niższa niż proponowany parytet.

Kompetencje jednostek pomocniczych

1. Doprecyzowanie zakresu zadania dotyczącego **wspierania prowadzenia konsultacji społecznych**, w szczególności poprzez uwzględnienie dostępu do informacji o procesach partycypacyjnych realizowanych przez Gminę Miasta Toruń.
2. Rozważenie propozycji włączenia jednostek pomocniczych do **opiniowania założeń projektowych lub programów funkcjonalno-użytkowych dla inwestycji lokalnych** jako rozszerzenia wskazanej w projekcie uchwały kompetencji uczestniczenia w diagnozie lokalnych potrzeb inwestycyjnych.
3. Rozważenie włączenia do wskazanych w uchwale kompetencji Rady Okręgu możliwości **udziału przedstawiciela jednostki pomocniczej w odbiorze końcowym inwestycji lokalnych** z prawem wniesienia uwag do protokołu.
4. Rozważenie wyszczególnienia możliwości zgłaszania uwag do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przez Rady Okręgów, również na etapach prac innych niż konsultacje społeczne.
5. Rozważenie wpisania do uchwały terminu udzielenia odpowiedzi przez inne organy lub jednostki na wniosek skierowany przez Radę Okręgu. Zasadnym w tym przypadku jest również wskazanie w uchwale terminu, w jakim Rada ma

obowiązek zająć się sprawą skierowaną do niej przez inny organ lub jednostkę.

6. Rozważenie możliwości rozszerzenia kompetencji Rad Okręgów o opiniowanie wniosków o koncesję na sprzedaż napojów alkoholowych.

W innych propozycjach pojawiła się rekomendacja zmiany **opiniowania przez Rady Okręgu na ocenianie lub uzgodnienie**, jednak ustrój samorządu terytorialnego nie przewiduje takiej możliwości, aby organy jednostki pomocniczej „oceniały” pracę organu wykonawczego lub uchwałodawczego, a procedura „uzgodnienia” sugerowałaby, że zgoda jednostki pomocniczej jest niezbędna do dalszego procedowania sprawy, co sprzeczne jest z wypracowanym przez Doraźną Komisję Rady Miasta kompromisem dotyczącym roli Rad Okręgów w procesach inwestycyjnych. Uwzględnienie tego postulatu oznaczałoby konieczność przeprowadzenia kolejnego etapu konsultacji społecznych, ponieważ skutkowałoby to całkowitą zmianą roli jednostek pomocniczych Gminy Miasta Toruń.

Wobec uwag zgłoszonych przez mieszkańców warto kontynuować dyskusję nad **zasadami dopuszczania przedstawicieli jednostek pomocniczych do udziału w dyskusji na sesjach Rady Miasta Torunia oraz posiedzeniach jej Komisji.**

Budżet i finanse

1. Rozważenie możliwości **zobowiązania Prezydenta Miasta Torunia do wdrożenia procedury udziału jednostek pomocniczych w przygotowaniu projektu budżetu** w ramach wyznaczonej puli środków zamiast wskazanej w projekcie dobrowolności jej wypracowania.
2. Zwiększenie puli środków na działania integrujące lokalną społeczność do kwoty co najmniej 3000 zł lub 10 000 zł przy ewentualnym powiązaniu kwoty z liczbą mieszkańców okręgu.
3. Zapewnienie środków na realizację kampanii informacyjnej poprzedzającej przeprowadzenie wyborów członków Rad Okręgów.

Proponowane w konsultacjach społecznych przez część uczestników wskazanie kwoty puli środków na wnioski jednostek pomocniczych, której wartość wynosić miałyby nawet do 7 mln zł jest sprzeczne z przyjętymi założeniami projektu, który został wypracowany przez Doraźną Komisję Rady Miasta Torunia jako kompromis, umożliwiający włączenie Rad Okręgów w proces przygotowania budżetu miasta. Przyszła kadencja ma pozwolić na wypracowanie skutecznego modelu udziału jednostek pomocniczych w tym procesie, dlatego wyznaczenie gwarantowanej kwoty wymagałoby ponownego przeprowadzenia konsultacji społecznych z uwagi na drastyczną różnicę proponowanych zmian.

Ponownie w konsultacjach dyskutowano kwestię niefinansowych gratyfikacji dla członków Rad Okręgów, których zagwarantowanie wiązałoby się z obciążeniem budżetu miasta, a trudno ocenić korzyści wynikające z jego wprowadzenia. Dostęp do bezpłatnych szkoleń organizowanych przez Gminę jest wpisany w projekt uchwały.

Podobnie, dyskutowane były w procesie wypracowania rozwiązań kwestie zapewnienia dostępu do lokalu, narzędzi teleinformatycznych czy obsługi kancelaryjnej, w których przypadku oczekiwania przekraczają możliwości finansowe i lokalowe Gminy.

Pozostałe kwestie

1. Zapewnienie identyfikacji wizualnej oraz szablonów dokumentów dla jednostek pomocniczych przez Urząd Miasta Torunia.
2. Stworzenie platformy cyfrowej dla jednostek pomocniczych.
3. Stworzenie bazy wiedzy i dobrych praktyk dla członków Rad Okręgów.
4. Wzmocnienie informacji zwrotnej dla jednostek pomocniczych, w tym dotyczącej efektów konsultacji społecznych lub wniosków Rad Okręgów.
5. Oznakowanie jednostek pomocniczych w przestrzeni miejskiej, np. poprzez umieszczenie nazwy okręgu na tablicach z nazwą ulicy lub numerem budynku.

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE RAPORTU

Biuro Dialogu i Innowacji Miejskich

Urzędu Miasta Torunia

ul. Wały gen. Sikorskiego 10, 87-100 Toruń

E: bdim@um.torun.pl

T: 56 611 87 04

Fundacja Stabilo

Fosa Staromiejska 30/6, 87-100 Toruń

E: biuro@stabilo.org.pl